

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT10/0602/8/342/MJJ/2012/BMI 9-11120

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło do 03.08.2012r.

4070 podpis MPŁeć

P. R. Rapela

03.08.2012

7424

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Paweł Marszałek

W związku z pismem Pana Marszałka, znak: BPS/043-16-640/12 z dnia 2 sierpnia br., przy którym zostało przesłane oświadczenie Pana Grzegorza Wojciechowskiego – Senatora RP wspólnie z innymi senatorami, dotyczące wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawach połączonych C-80/11 i C-142/11, uprzejmie wyjaśniam.

Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku w sprawach połączonych C-80/11 i C-142/11 orzekł, że:

- 1) organ podatkowy nie może odmówić podatnikowi prawa do odliczenia od kwoty należnego podatku od wartości dodanej kwoty tego podatku należnego lub zapłaconego z tytułu świadczonych mu usług z tego powodu, iż wystawca faktur dotyczących owych usług lub jeden z jego usługodawców dopuścił się nieprawidłowości, bez udowodnienia przez organ podatkowy na podstawie obiektywnych przesłanek, iż podatnik wiedział lub powinien był wiedzieć, że transakcja mająca stanowić podstawę prawa do odliczenia wiązała się z przestępstwem popełnionym przez wystawcę faktury lub inny podmiot działający na wcześniejszym etapie obrotu;
- 2) organ podatkowy nie może odmówić prawa do odliczenia z tego powodu, iż podatnik nie upewnił się, że wystawca faktury za towary, których prawo do odliczenia ma dotyczyć jest podatnikiem, że dysponował on tymi towarami i był w stanie je dostarczyć oraz że wywiązał się z obowiązku złożenia deklaracji i zapłaty podatku od wartości dodanej, albo z tego powodu, że podatnik nie posiada, poza fakturą, innych dokumentów potwierdzających spełnienie powyższych warunków, mimo że spełnione były warunki materialne i formalne powstania prawa do odliczenia określone w dyrektywie 2006/112, a podatnik nie miał przesłanek podejrzewać, że wystawca faktury dopuścił się nieprawidłowości lub przestępstwa.

Analiza powyższego wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE wskazuje, że nie jest on precedensem w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału w odniesieniu do kwestii odmowy przez organy administracyjne prawa do dokonania odliczenia VAT. Wręcz przeciwnie, wyrok ten odpowiada dotychczasowemu dorobkowi Trybunału w powyższym zakresie, w tym prezentowanemu stanowisku w zakresie podejścia do zwalczania nadużyć oraz uchylania się od opodatkowania (por. wyrok z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawach połączonych C-439/04 i 440/04 *Axel Kittel i Recolta Recycling*).

Finansów

Szczególnego podkreślenia wymaga, wyrażane już w dotychczasowym orzecznictwie, stanowisko Trybunału Sprawiedliwości UE, zgodnie z którym „(...) krajowe organy administracyjne i sądowe powinny odmówić prawa do odliczenia, jeżeli zostanie udowodnione na podstawie obiektywnych przesłanek, że skorzystanie z tego prawa wiązałoby się z przestępstwem lub nadużyciem” (pkt 42 wyroku i podobnie w wyroku w sprawie C-439/04 i 440/04 *Axel Kittel i Recolta Recycling*, pkt 55). Trybunał wskazał zatem, że podatnikowi może być odmówione prawo do odliczenia w przypadku udowodnienia „(...) na podstawie obiektywnych przesłanek, że podatnik będący odbiorcą usług lub dostaw stanowiących podstawę prawa do odliczenia wiedział lub powinien był wiedzieć, że transakcje te wiążą się z przestępstwem popełnionym przez dostawcę lub inny podmiot działający na wcześniejszym etapie obrotu” (pkt 45 wyroku). „Podatnika, który wiedział lub powinien wiedzieć, że nabywając towar lub usługę, uczestniczy w transakcji stanowiącej element przestępstwa w dziedzinie podatku VAT, należy bowiem z punktu widzenia dyrektywy 2006/112 uznać za współnika w tym przestępstwie, niezależnie od tego, czy uzyskuje on korzyści z dalszej sprzedaży owych towarów lub świadczenia usług w ramach dokonywanych przez siebie transakcji” (pkt 46 wyroku).

Trybunał Sprawiedliwości UE uznał ponadto, że „nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej wymaganie, by podmiot przedsięwziął wszystkie działania, jakich można od niego racjonalnie oczekiwać, w celu upewnienia się, że dokonywana przez niego transakcja nie prowadzi do udziału w przestępstwie. (...) Jeżeli istnieją przesłanki, by podejrzewać nieprawidłowości lub naruszenie prawa, przezorny przedsiębiorca powinien, zależnie od okoliczności konkretnego przypadku, zasięgnąć informacji na temat podmiotu, u którego zamierza nabyć towary lub usługi, w celu upewnienia się co do jego wiarygodności” (pkt 54 i 60 wyroku oraz pkt 51 wyroku w sprawie C-439/04 i 440/04 *Axel Kittel i Recolta Recycling*).

Wyroku Trybunału w sprawach połączonych C-80/11 i C-142/11 nie można zatem interpretować w taki sposób, że przyznaje on bezwarunkowe prawo do odliczenia podatku wprowadzając jednocześnie generalne zwolnienie podatnika z obowiązku jakiegokolwiek weryfikacji wiarygodności swojego kontrahenta. Świadczy o tym chociażby stwierdzenie Trybunału zawarte w pkt 41 tego wyroku, zgodnie z którym podkreślono, „że zwalczanie przestępczości podatkowej, uchylanie się od opodatkowania oraz ewentualnych nadużyć jest celem uznanym i wspieranym przez dyrektywę 2006/112/WE, (...), a podmioty prawa nie mogą powoływać się na przepisy prawa Unii Europejskiej w celu popełnienia przestępstwa lub nadużycia swoich uprawnień.”

Powyższe cytaty prezentują dotychczasowe stanowisko Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym bezpodstawne jest domaganie się przez podatnika możliwości skorzystania z prawa do odliczenia, jeżeli z obiektywnych i udowodnionych przez organ podatkowy okoliczności sprawy wynika, że podatnik powinien podejrzewać, że wystawca faktury dopuścił się nieprawidłowości lub przestępstwa, lecz mimo tego zaniechał on weryfikacji wiarygodności swojego kontrahenta.

Trybunał powołując się zatem na przezorność przedsiębiorcy, daje wskazówkę podatnikom, że z uwagi na coraz powszechniej występujące zjawisko nieuczciwych przedsiębiorców, powinni zasięgać informacji co do ich wiarygodności. Tę wskazówkę Trybunału należy mieć na uwadze w odniesieniu do transakcji lub branż szczególnie narażonych na różnego rodzaju nadużycia (np. w obrocie paliwami czy złomem). Zatem u nabywców działających w tych obszarach powinna istnieć podwyższona świadomość ryzyka występowania oszustw podatkowych i należałoby od nich oczekiwać szczególnej ostrożności oraz bardziej wnikliwego sprawdzania potencjalnych kontrahentów.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że dotychczas zajmowane stanowisko w tej kwestii w świetle tez cytowanego wyroku nadal jest aktualne.

Odnosząc się natomiast do pytania, jakie zostaną podjęte działania, aby naprawić krzywdy przedsiębiorcom z branży transportowej województwa łódzkiego (i może z innych województw), którym aparat skarbowy odmówił prawa do odliczenia podatku, uprzejmie informuję, że ocena każdej z takich indywidualnych spraw należy do kompetencji sądów administracyjnych (por. pkt 51, 55, 59 i 61 wyroku w sprawie C-439/04 i 440/04 *Axel Kittel i Recolta Recycling*).

Każda ze spraw, w której krajowe organy podatkowe odmówiły podatnikowi prawa do odliczenia podatku naliczonego w związku ze stwierdzeniem nieuczciwych działań u jego kontrahenta może być przedmiotem odrębnej oceny, sformułowanej każdorazowo w oparciu o konkretny stan faktyczny. Do dokonania oceny prawnej ostatecznych rozstrzygnięć wydanych w indywidualnych sprawach przez organy podatkowe zostały powołane sądy administracyjne. Niedopuszczalne jest natomiast, aby Minister Finansów ingerował w samodzielne rozstrzygnięcie, podjęte na podstawie zebranego materiału dowodowego indywidualnej sprawy w konkretnym stanie faktycznym, przez właściwe organy podatkowe w ramach uprawnień przyznanych im przepisami prawa.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Hanna Maiszczyk